Pöytäkirja, tehty merenkulkijain sodanvaaralisäysehtoja koskevissa päällystöjärjestöjen yhteisneuvotteluissa, Suomen Konemestariliiton huoneistossa Helsingissä, Iso-Roobertinkatu 17-19, toukokuun 8 päivänä 1940.

Läsnä olivat Suomen Laivanpäällystöliiton edustajina herrat: A.F. Granith, C.Hellsten B. Lilius ja M. Skogström; Suomen Radiosähköttäjä Liiton edustajina herrat: Y. Luomanmäki ja E. Koivisto sekä Suomen Konemestariliiton edustajina herrat: F.V. Heinilä ja H.Peräinen, joista viimemainittu piti tämän pöytäkirjan.

1 §.

Keskustelut alettiin laivanvarustajain taholta tehdyn ehdotuksen pohjalla, joka tarkoitti muutoksia voimassa oleviin sotalisäysehtoihin, joista korotus prosenttien alennusehdotus Itämeren ja siihen läheisesti liittyvässä liikenteessä oli huomattavin.

Kokous valitsi keskusteluja johtamaan hra F.V. Heinilän.

2 §.

Herra Granith selosti laajasti asian alkuvaiheita, painostaen sitä, että S.Laivanpäällystöliitto haluaa neuvotteluja S.Laivanvarustajain yhdistyksen edustajain kanssa, ilmoittaen edustamansa järjestön hallituksen ja vuosikokouksen kannan, pitäen toivottavana, että huomioitaisiin toimivien jäsenten myönteinen kanta alennuksiin nähden, ettei syntyisi työttömyyttä kauppa-alusten päällystölle.

3 §.

S.Konemestariliiton edustajat pitivät asiallisena, että Tanska ja Norja pidetään sotaakäyvinä maina.

4 §.

Hra Hellsten katsoi, etteivät varustamojen ehdottamat alennukset toisi parannusta mukanaan, koska saksalaisten kilpailukykyyn todennäköisesti vaikuttavat sellaiset tekijät, joihin meidän maamme varustamot eivät voi vaikuttaa.

5 §.

Hra Granith lausui, että merenkulkijainkin olisi isänmaallisista vaikutteista luovuttava jostakin, vaikka merenkulku onkin aivankuin vasta tällaisina aikoina huomattu tärkeäksi elinkeinoelämän haaraksi. Hra Luomanmäki lisäsi, ettei pitäisi kysymystä nyt punnita vaaran suuruuden tai vähyyden, vaan maan merenkulun etua silmälläpitäen, joka varustamotahollakin on otettu lähtökohdaksi.

6 §.

Suomen Laivanpäällystöliiton valtuutetut edustajat, herrat Granith ja Lilius ilmoittivat, etteivät he suorastaan ole saapuneet Turusta Helsinkiin sopimusta tekemään, vaikka heillä siihen määrätyissä puitteissa on valtuudetkin, vaan he huomioivat myös toisten läsnäolevien järjestöjen kannan, toimien yhdensuuntaisesti näiden kanssa.

7 §.

S.Radiosähköttäjä Liiton edustajat ilmoittivat, etteivät he pidä varustamotaholta saatua ehdotusta kelvollisena pohjaksi neuvotteluissa laivanvarustajain edustajain kanssa, joiden pitäisi myös voida antaa pätevä todistus siitä, että ehdotetut alennukset ovat ratkaisevia Suomen merenkulun kannattavaisuudelle Itämeren piirissä.

8 §.

Herra Granith ilmitoi n.k. vapaiden työmarkkinain (ilman sopimuslisäystä) mahdollisuuden, mutta hra Lilius lausui, että yleinen mielipide on päällystöjärjestöjen puolella, esitettäessä laivanvarustajille oltavan valmiita myönnytyksiin, kunhan niiden välttämättömyys yksinomaan merenkulun edun vaatimaksi vakuuttavasti todistetaan.

9 §.

Herra Koivisto kannatti Itämeren aluetta koskevan vastaehdotuksen jättämistä varustamoille ja senlisäksi neuvotteluja periaatteellisista kysymyksistä.

10 §.

Sihteerin kysyttyä kokouksen mielipidettä kokouksessa edustettujen järjestöjen suhteessa miehistöjärjestöön.

Herra Luomanmäki ehdotti eräänlaista kosketusyhteyttä, määrättyjen yhteisiä kysymyksiä koskevien tietojen saamiseksi ja antamiseksi.

Ehdotusta puolsivat useimmat läsnäolijat ja hra Granith lausui kaikkien yhteiskuntaluokkien äskettäin koettuina vakavina hetkinä lähentyneen toisiaan, joten on kaikilla aloilla tasoitettava vastakohtia.

11 §.

Käydyn keskustelun jälkeen päätettiin yksimielisesti ehdottaa laivanvarustajain kanssa sotalisäyksistä käytävissä neuvotteluissa, että näissä tulisi olla läsnä Suomen Laivanvarustajain yhdistyksen määräämä edustaja, sekä pyytää tutkimusta lisäysten alennusten vaikutuksesta merenkulun kannattavaisuuteen Itämerellä.

Senlisäksi tulisi ennen sopimuksen tekoa sanda takeet, että kaikki varustamojärjestön jäsenet yhtyvät viivyttelemättä tehtävään

sopimukseen, minkä lopullisen muodon hyväksymiseen tulisi kunkin tässä kokouksessa edustetun järjestön hallituksella olla oikeus, ennen allekirjoitusta, mikäli järjestöjen edustajat pitävät välttämättömänä.

Samoin päätettiin, että S.Merimies-Unionin kanssa voitaisiin toistaiseksi olla informoivassa yhteistyössä eräissä periaatteellisissa - ja muissa päällystölle ja miehistölle yhteisissä kysymyksissä rajoitetusti.

Tämä pöytäkirja on luettu Suomen Laivanpäällystöliiton, Suomen Radiosähköttäjä Liiton ja Suomen Konemestariliiton edustajain yhteisneuvotteluissa 30.5.-1940, jolloin ei luettua vastaan tehty muistutusta.

Helsingissä, 30.5.-1940.

H. Peräinen.

Suomen Radiosähköttäjäliitto r.y:n johtokunnan kokouksen pöytäkirja, pidetty liiton toimistossa Huvilak.19. Helsingissä elokuun 11 p:nä 1940. Läsnä olivat Yrjö Luomanmäki, toimien puheenjohtajana, Tauno Hartikainen ja Erkki Koivisto toimien sihteerinä. Kokous alkoi kello 18.00.

1 §.

Puheenjohtaja avasi kokouksen, todeten sen päätösvaltaiseksi.

2 §.

Sihteeri luki edellisen kokouksen pöytäkirjan, joka hyväksyttiin.

3 §.

Päivämäärällä 6.7.40. hyväksyttiin seuraavat 40 radiosähköttäjää liittomme jäseniksi:

Osmo Vilhelm Aalto, jäsennumero 348, Martti Rainar Aittola, jäs.nr. 349, Aaro Johannes Asikainen 350, Alf Igor Sigismund Ekholm 351, Gunnar Eronen 352, Lauri Esko Eskola 353, Risto Johannes Heino 354, Paavo Olavi Jussila 355, Raino Tapio Kalliola 356, Erkki Tuomas Karakorpi 357, Kalevi Ilmari Kilpinen 358, Taavi Aatos Kinnunen 359, Tauno Aulis Kirjavainen 360, Lars Alarik Klippa 361, Urho Elias Ensio Koivistoinen 362, Erkki Kalevi Rope Kojonen 363, Onni Kaleva Koskela 364, Veikko Pellervo Koskela 365, Finn- Erik Lajolinna 366, Yrjö Vilhelm Lehtimäki 367, Adolf Albert Lindberg 368, Leo Luhtanen 369, Orvo Eero Uolevi Mutikainen 370, Kalle Olavi Mäkitalo 371, Veikko Kullervo Nieminen 372, Kalle Henrik Niittynen 373, Eugen Oderma 374, Veikko Kotivalo Paavonaho 375, Toivo Henrik Ryhänen 376, Mikko Johannes Saario 377, Toivo Kalervo Sariola 378, Johan Armas Reinhold Sjölund 379, Kurt Oskar Skogström 380, Tarmo Kalervo Tarvainen 381, Pekka Timola 382, Auvo Ilmari Tuppurainen 383, Erik Olavi Vanhala 384, Urho Andreas Vuorio 385, Frans Kaarlo Vähätiitto 386 ja Erkki Palosuo jäs.nr. 387.

4 §.

Luettiin radiosähköttäjä Harald Lindholmilta 13/6-40 saapunut kirjelmä, jossa hän ehdottaa johtokunnan harkittavaksi ryhtyä toimenpiteisiin voimassaolevan palkkaussopimuksemme muuttamiseksi siten, että radiosähköttäjät eivät olisi velvollisia oman ammattinsa ohella tekemään mitään muuta työtä silloin kuin laivat ovat satamissa.

Ehdotusta kannatettiin ja päätettiin se ottaa huomioon myöhemmin kun uudet palkkaussopimusneuvottelut aloitetaan.

5 §.

Radiosähköttäjä Heikki Karhulan anomukseen saada vapautusta kuluvan vuoden jäsenmaksusta reservissäolon vuoksi ei katsottu vielä voitavan suostua, koska hänellä vielä kuluvan vuoden aikana on mahdollisuus saada toimipaikka laivoissa. Sitävastoin myönnettiin hänelle lykkäystä kuluvan vuoden jäsenmaksun suorittamiseksi marraskuun 30 päivään saakka.

6 §.

Kustannusosakeyhtiö Otavan toimesta julkaistu "Tekniikan sanasto" päätettiin ostaa liitolle sopivassa tilaisuudessa.

7 §.

Posti- ja lenn. hallitukselle päätettiin lähettää ehdotus uusien radiosähköttäjäkurssien toimeenpanemiseksi ensi syksynä. Samalla päätettiin kiinnittä Posti- ja lenn. hallituksen huomiota siihen tärkeyteen, että k.o. kurssien pituuden tulisi olla olosuhteista riippuen noin 8 kuukautta, mutta kuitenkin vähintäin 6 kk.

Tehdyn tilaston mukaan oli vapaita sähköttäjiä kaikkiaan 69, kun otetaan huomioon vielä reservissä palvelevat sähköttäjät. Ilman suomalaista sähköttäjää olevien laivojen lukumäärä oli 53, joten näiden paikkojen tultua täytetyksi jäisi vapaiksi vain 16 sähköttäjää. Tätä reserviä pidettiin liian pienenä, varsinkin kun otetaan huomioon Puolustuslaitoksen palvelukseen tarvittavien sähköttäjien määrä. Tehdyn tilaston mukaan pidettiin siis kurssien aloittamista jo ensi syksynä välttämättömänä.

8 §.

Liiton jäsenluettelosta poistettiin Aero Oy:n liikennelentokoneen Kalevan tuhoutuessa 14/6-40 surmansa saanut radiosähköttäjä, liiton johtokunnan varajäsen Tauno Eero Antero Launis. Vainajan muistojuhla vietettiin heinäk. 9 p:nä Hietaniemen kappelissa, jossa tilaisuudessa myös liittomme oli edustettuna.

Samoin poistettiin liiton jäsenluettelosta 9.7.40. kuollut radiosähköttäjä Olavi Hakkarainen. Ruumiinsiunaus tapahtui 17/7-40 Hietaniemen kappelissa Helsingissä. Liiton puolesta laskettiin haudalle seppele.

9 §.

Luettiin S.H.O.Y:ltä 3.8.40. saapunut kirjelmä uusien sodanvaaralisäyssopimusneuvottelujen aloittamisesta. Kirjelmässä ehdotettiin nykyisen sodanvaaralisäyksen 75% ulotettavaksi Hamburg`in ohella myös Bremeniin ja Amsterdam`iin saakka, koska nykyiset lisäykset ovat osoittautuneet varustajille liian raskaiksi. Päätettiin ehdottaa Bremenin ja Amsterdamin liikenteessä 100 % koroitusta nykyisen 150 % sijalle ehdolla että myös Hamburg`in liikenne koroitetaan 100 prosenttiin. Yhtiön ehdotukseen alentaa Turun - Tukholman liikenteen matkustajalaivoissa maksettu 65 % koroitus 50 prosenttiin päätettiin suostua. Uusien neuvottelujen aloittamisesta päätettiin sopia Suomen Konemestariliitto r.y:n ja Suomen Laivanpäällystoliitto r.y:n kanssa.

Suomen Radiosähköttäjäliitto r.y:n johtokunnan kokouksen pöytäkirja, pidetty liiton toimistossa Helsingissä Huvilakatu 19 kesäkuun 10 päivänä 1940. Kokouksessa olivat läsnä Yrjö Luomanmäki (puheenjohtajana), Tauno Hartikainen ja Erkki Koivisto (sihteerinä). Kokous alkoi kello 18.30.

1 §.

Puheenjohtaja avasi kokouksen todeten sen päätösvaltaiseksi.

2 §.

Luettiin edellisen kokouksen pöytäkirja joka hyväksyttiin.

3 §.

Merkittiin pöytäkirjaan, että liitto on yhdessä Suomen Konemestariliitto r.y:n ja Suomen Laivanpäällystöliitto r.y:n kanssa käynyt neuvotteluja sekä Suomen Laivanvarustajain Yhdistyksen että Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiön kanssa uuden sodanvaaralisäyssopimuksen aikaansaamiseksi senjohdosta, että Itämeren laivaliikenteessä nykyisin voimassaolevien alhaisten rahtimaksujen vuoksi maamme kauppalaivasto ei pysty kilpailemaan muiden maiden kanssa. Kun koko maamme edun mukaista on varsinkin nykyisissä olosuhteissa että kauppalaivastomme niin suuressa määrässä kuin mahdollista voisi pysyä liikenteessä, on liittomme toukokuun 8, 9, 10, 30 ja 31 päivinä käytyjen neuvottelujen perusteella hyväksynyt uuden sodanvaaralisäyssopimuksen, jossa Itämeren liikenteen sodanvaaralisäykset on alennettu 75 prosenttiin. Sopimus on voimassa kesäkuun 1 päivästä 1940 niiden laivanvarustajien laivoilla jotka ovat kesäkuun 10 päivään mennessä hyväksyneet sopimuksen. Edellämainitun päivämäärän jälkeen sopimuksen hyväksyneiden laivanvarustajien laivoilla astuu sopimus voimaan hyväksymispäivämäärästä alkaen.

4 §.

Luettiin I.T.F:ltä 6.6.40. saapunut, I.T.F:n jäsenjärjestöille y.m. osoitettu kiertokirje, jonka ei kuitenkaan katsottu antavan aihetta sen edellyttämiin toimenpiteisiin ryhtymiseksi.

5 §.

Merkittiin pöytäkirjaan, että radiosähköttäjä Niilo Hämäläinen on 21.5.40. liitolle osoittamassaan kirjelmässä pyytänyt

liiton toimenpiteitä saadakseen s/s Polariksessa viime syyskuun 3 päivänä saamansa sähköiskun johdosta aiheutuneen sydänsairautensa vuoksi tapaturmakorvausta.. Liitto on kääntynyt asiassa Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiön puoleen, joka nyttemmin on maksanut hra Hämäläiselle yhtiölle kuuluvan osan tapaturmavakuutuksesta. Jatkuvan korvauksen saamista varten on asia nyt tapaturmavakuutusyhtiön käsiteltävänä.

6 §.

Luettiin Posti- ja lennätinhallituksen lennätinteknilliseltä osastolta 11.11.39. saapunut kirjelmä, jossa radiosähköttäjä Jorma Koromalle annetaan ankara varoitus sopimattoman käyttäytymisen johdosta hänen ollessaan sähköttäjänä s/s Bore IV:ssä. Kirjelmä, jonka perillesaattamiseksi pyydettiin liiton toimenpiteitä, on lähetettv asianomaiselle viime marraskuussa. Asian laatuun katsoen päätettiin radiosähköttäjä Jorma Koromalle antaa samasta asiasta myös liiton puolesta kirjallinen varoitus.

7 §.

Kokous loppui kello 21.00.

Vakuudeksi:
Erkki Koivisto
siht.